

גנזי מלכים

לק"י

גנזים ציצים ופרחים על פרשיות השבוע משולחנם ומשנתם של רבותינו חכמי תימן זיע"א

פרשת זכור - גיליון פורים
גיליון י"ח

מוסדות אור תורת שלום (ע"ר)
בראשות הרב יהורם יפת שליט"א

יצא לאור ע"י להוצאת כתבי רבותי חכמי תימן

תיקון פורים

במשנת הגאון רבינו יוסף צובירי זצ"ל

תיקון פורים
במשנת הגאון רבי יוסף צובירי זצ"ל

שאלות ותשובות בהלכות פורים

ראיון נדיר ומיוחד מהנעשה והנשמע
בקו ההלכה העולמי ליהדות תימן

שמחת פורים בתימן - היסטורי ומרתק

גְּמַלְנֵי מֵאָז, טוֹבוֹת. גְּלוּיּוֹת יְדוּעוֹת, לְלִבְבוֹת. גַּם אִם יִהְיוּ, הַצְרוֹת קְרוֹבוֹת. אֲשֶׁרֵי, כָּל חוֹכֵי לֹו:
גְּמַלְנֵי מֵאָז, טוֹבוֹת. גְּלוּיּוֹת יְדוּעוֹת, לְלִבְבוֹת - דַּהֲנָה מִן הַטּוֹבוֹת אֲשֶׁר גַּמְלָנוּ הַשִּׁי"ת, יֵשׁ מֵהֶן
גְּלוּיּוֹת וּמְפוֹרְסָמוֹת, וְיֵשׁ מֵהֶן שְׂאִינֵן גְּלוּיּוֹת אֲבֵל יְדוּעוֹת הֵן לִלְבָבוֹת, כִּי אֲנִשִּׁי אֲמוֹנָה יוֹדְעִים
בִּלְבָבָם וּמוֹדִים שְׂכָל תְּשׁוּעָה רוּחַ וְהַצְלָה, אֵינָה בָּאָה אֲלָא בְּהַשְׁגַּחַת הַשִּׁי"ת. גַּם אִם יִהְיוּ,
הַצְרוֹת קְרוֹבוֹת. אֲשֶׁרֵי, כָּל חוֹכֵי לֹו - פִּירוּשׁ רֵאשׁוֹן, גַּם אִם הַצְרָה כָּל כֶּךָ קְרוּבָה, אֲשֶׁרֵי כָּל
חוֹכֵי לֹו, וְכַמֵּאֲמָרֵם ז"ל (בְּרֻכּוֹת י', א'): אֲפִילוֹ חָרַב חֲדָה מוֹנַחַת עַל צוֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִמְנַע
עַצְמוֹ מִן הַרְחָמִים, שְׂנֵאֲמַר (אֵיּוֹב י"ג, ט"ו) הֵן יִקְטַלְנִי לוֹ אֵיחַל. כִּי אִף בְּרֵאוֹתֵינוּ הַצְרוֹת
מֵתִקְרָבוֹת מִמֶּשׁ וּבָאוֹת אֵלֵינוּ ח"ו, בְּטוֹחִים אֲנֹו שְׂגָם בְּרַגַע הָאֲחֲרוֹן יַחוּס וְיִרְחַם לְהַטִּיב עִמָּנוּ,
וְכַמֵּו שְׂנֵאֲמַר וְעַת צָרָה הִיא לֵיעֶקֶב וּמִמֶּנָּה יוֹשַׁע (יִרְמִיָּה ל', ז'). פִּירוּשׁ שְׁנִי, אֵיטָא בְּסִנְהֶדְרִין
(צ"ח, א'), אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אִם רֵאִית דּוֹר שְׂצוֹרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת אֵלָיו כְּנֶהֱר, חֲכָה לוֹ, שְׂנֵאֲמַר כִּי
יְבוֹא כְּנֶהֱר צָר (יִשְׁעִיָּה נ"ט, י"ט). וְסִמֵּךְ לֵיה, וּבֵא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל. (ע"כ). וְזֶהוּ אֹמְרוֹ: גַּם אִם יִהְיוּ
הַצְרוֹת קְרוּבוֹת וְתַכּוּפוֹת ל"ע, אֲשֶׁרֵי כָּל חוֹכֵי לֹו, שְׂאֲדַרְבָּה זֶהוּ סִימָן לְגֵאוּלָּה הַקְרוּבָה. וְיֵשׁ
שְׂגָרְסוֹ גַּם יִהְיוּ הַצְרוֹת 'מְרוּבוֹת'. (הַרְחַבַת הַבֵּיאוֹר עַפ"י סַנְסֵן לֵיאִיר ש"ס).

הַיּוֹם, אֲבִיעָה חֵידוֹת. הֵיוּ מִנֵּי קָדָם, עֲתִידוֹת. נִפְלָא בָּם, הַמְּבִיֵן צְפוּנֵי סוּדוֹת.
יִצְרִי מִבְּטָן, לְעֶבֶד לֹו:

הַיּוֹם, אֲבִיעָה חֵידוֹת - עַל שֵׁם אֲבִיעָה חֵידוֹת מִנֵּי קָדָם (תְּהִלִּים ע"ח, ב'). וְכוּוַנְתּוּ בִזָּה לּוֹמַר,
שְׁעַתָּה הוּא מֵתְחִיל לְהַבִּיעַ בְּפִיו חֲרוּזֵי פִּיּוֹטוֹ זֶה בְּמִשְׁלֵים וְחֵידוֹת עַל סֹדֵר סִיפּוּרֵי הַמִּקְרָא שֶׁל
מַגִּילַת אֶסְתֵּר. הֵיוּ מִנֵּי קָדָם, עֲתִידוֹת - אוֹתָן חֵידוֹת שֶׁכִּבֵּר הֵיוּ יְדוּעוֹת מִימֵי קָדָם, בְּזִמְנֵן מֹשֶׁה
רַבִּינוּ, שֶׁכֵּן נִרְאָו לְמֹשֶׁה בְּסִינֵי שְׁעַתִּידִין לְהֵיּוֹת, וְכַמֵּו שְׂאֲמָרוֹ רַז"ל (מַגִּילָה י"ט, ב'), אָמַר רַבִּי
יוֹחָנָן, מִלְּמַד שֶׁהִרְאָה הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה דְּקוּדִיק תּוֹרָה וְדְקוּדִיק סוּפְרִים, וְמָה שֶׁהַסּוּפְרִים עֲתִידִין
לְחַדֵּשׁ, וְהֵינּוּ מִקְרָא מַגִּילָה. וְכֵן הוּא בְּשַׁבְעוֹת ט"ל, א'. ע"ש. וּבַחֲלוּקֵין קל"ט, ב'. אָמְרוּ, הַמֵּן
מִן הַתּוֹרָה מִנֵּיין וְכו', אֶסְתֵּר וְכו', מִרְדְּכֵי וְכו'. וְהֵיּוֹם לְאַחַר נֵס פּוּרִים שׁוּב נִתְחַדְשׁוּ וְנִתְגַּלּוּ אוֹתָן
חֵידוֹת סְתוּמוֹת שֶׁהֵיוּ מִימֵי קָדָם כְּסִתּוּמוֹת וְחֲתוּמוֹת. (עַפ"י זֹאֵת לִיהוּדָה וְסַנְסֵן לֵיאִיר ש"ס).

עֵץ תְּחַבּוּלוֹת, כְּשִׁפְּים בְּצֵדוֹ. וַיְבֹו בְּעֵינָיו, בְּגֵאוֹן חֲמָדוֹ. לְשִׁלּוּחַ יָד, בְּמִרְדְּכֵי לְבָדוֹ.
בֹּו לְדַבֵּר, יִתְחַל לֹו:

'עֵץ תְּחַבּוּלוֹת' - הַמֵּן הַרְשַׁע (כַּדְלַעִיל). 'כְּשִׁכִּים בְּצֵדוֹ' - מִלְשׁוֹן הַפְּסוּק "לְשִׁכִּים בְּעֵינֵיכֶם
וּלְצִנְיָנִים בְּצִדֵיכֶם" (בְּמִדְבָּר ל"ג, נ"ה). שְׁעַצְמוֹתָיו שֶׁל הַמֵּן הֵיוּ כְּמִינֵי קוֹצִים חָדִים כְּבִיכּוֹל
לְדוֹקְרוֹ ח"ו לְהַקְב"ה. 'וַיְבֹו בְּעֵינָיו בְּגֵאוֹן חֲמָדוֹ' - הַמֵּן בִּזָּו וְחָשַׁב לְבוֹז בְּגֵאוֹן חֲמָדוֹ, שֶׁהוּא
מִרְדְּכֵי. 'בִּזָּ לְדַבֵּר יִתְחַל לֹו' - מִי שֶׁמְבַזָּה הַדְּבַר, סוּפוֹ לְהֵיּוֹת מִשְׁכוֹן לוֹ. וְזֶה מִלְשׁוֹן "אִם תְּחַבּוּל
שְׁלַמַת רַעַךְ, עַפ"י הַפְּסוּק בְּמִשְׁלֵי י"ג, י"ג. וְאִף כֵּאֵן הַתַּאִים לְעַנְיִין, שְׂאִף הַמֵּן בִּיזָּה אֵת יִשְׂרָאֵל
וּמִרְדְּכֵי, וְלְבַסּוֹף יֵצֵא שֶׁהִיא נִצְרָךְ לָהֶם טוֹבָא, בְּשַׁעָה שְׁנִתְבַּזָּה הַרְבֵּה שֶׁהִרְכִּיב אֵת שׁוּנָאוֹ
מִרְדְּכֵי בְּרַחוּב הָעִיר וְכו'. וְכֵן בִּזָּה שֶׁתְּלוּ אֵת הַמֵּן עַל הָעֵץ אֲשֶׁר הִכִּין לְמִרְדְּכֵי. וּבִתְרַגּוּם שְׁנֵי
שֵׁם כְּתוּב, שְׁנִתְחַנֵּן הַמֵּן לְמִרְדְּכֵי בְּכָל מִינֵי תַחְנוּנִים שִׁיחוּס עֲלָיו מִלְתּוֹתוֹ עַל הָעֵץ. (יְסוּד
הַדְּבָרִים עַפ"י פִּירוּשׁ זֹאֵת לִיהוּדָה ש"ס).

בְּאַחַד בְּאֵדָר מִשְׁמֵיעִין
עַל הַשְּׂקָלִים

זְכוֹר לְמַחְצִית הַשְּׂקָל
נוֹתָנִים לְאַבְרָכִים
עַמְלֵי תוֹרָה

לְתְרוּמָה 1800-30-2777

הַמֵּרְכָז הָרוּחָנִי הָעוֹלָמִי לִיהוּדוֹת תֵּימָן 'הַמֵּאוֹרוֹת'
בְּנִשְׂאוֹת מִרְגָן וּרְבֵנָן שְׁלִיט"א

בְּחֵי מִדְרַשׁ לְתוֹרָה וְהוֹרָאָה | הוֹצֵאת כְּתָבֵי רַבּוֹתֵינוּ חֲכָמֵי תֵימָן | בֵּית הוֹרָאָה אֲרִיצֵי
קוֹ הַמֵּאוֹרוֹת - הַקוֹ הָעוֹלָמִי לִיהוּדוֹת תֵּימָן | גִּילְיוֹן גִּזְיוֹ מַלְכִים - גִּילְיוֹן הַשְּׁבֻעַת שֶׁל
יְהוּדַת תֵּימָן | אֲרֵגוֹן כִּנְסִים וְשִׁיעוּרֵי תוֹרָה בְּאַרְץ הַקֹּדֶשׁ

שאלות ותשובות

משולחנם של רבני בית ההוראה שליט"א

אם אברכי כולל בזמן הזה יכולים ליטול מתנות לאביונים או לא | מהו גדר אביון בזמן הזה

מאת הגאון רבי איתמר הלוי מחפוד שליט"א

דומ"ץ חוקת משפט אשדוד וראש כולל תפילה למשה

השיעור כדי הספק שנה. וטענה שניה, דדוקא בזמנם כיון שיש לו לשנה, אינו צריך לדאוג על שנה שאחריה כיון שבין כה יהיה לו לקט שכחה ופאה ומעשר עני שיכול להתפרנס ממנו, משא"כ בזמן הזה שאין אנו מתפרנסין מלקט שכחה ופאה, א"כ יכול לקחת עבור שנים הבאות.

וזה מה שכתב בשו"ע (שם סעיף ב') וז"ל: "יש אומרים שלא נאמרו השי" עורים הללו אלא בימיהם. אבל בזמן הזה, יכול ליטול עד שיהיה לו קרן כדי שיתפרנס הוא ובני ביתו מהריוח, ודברים של טעם הם". הרי דגדר עני כיום הוא כל שאין לו פרנסה מסודרת כדי מחייתו ומחיית בני ביתו ואז מותר לקחת גם עבור השנים הבאות, אפילו יש לו כדי שנה. וכמבואר נמי בסמ"ק (סימן רמ"ח). ואע"פ שרבינו הרמב"ם הנ"ל סתם ולא חילק חילוקים בין זמנינו לזמן התלמוד. ונראה שאין הכוונה שיכול ליטול עבור מחיית חיי בני אדם שבעים שנה ובגבורות שמונים שנה, דזה דבר שאין לו שחר ותמוה ביותר, וכן פשוט שלא נתיר ליטול מהצדקה עבור חתונת ילדיו כשהם קטנים או אפילו גדולים קצת. אלא הכוונה עבור שנים שדרך רוב ככל בני אדם לדאוג עבור כך.

ולגבי אברכי כולל, הנה אם קצבת הכולל היא דבר קבוע ומספיקה לו בזה למחיית אותו חודש, הרי שאע"פ שאין להם בשביל כל השנה, מכל מקום כיון שהיא קבועה מידי חודש אסור להם ליטול מהצדקה, עיין ערוך השולחן (סימן רמ"ח סעיף ב'). אלא אם כן מלגה זו בצירוף שאר תמיכות קבועות, כגון מלגת קה"ל לאברכים או עבודת אשתו או הבטחת הכניסה והשלמת הכנסה, אינם מספקים בשביל הוצאות מינימאליות הרגילות אצל רוב בני אדם, מבלי מותרות, או לצורך פרעון חובותיו שבאו לצורך הוצאות המינימאליות של בני אדם הממוצעים, עיין רמב"ם (הל' מתנות עניים ז', ג'), ומאירי (ב"ב יז, י). מהרשד"ם (יו"ד סימן קס"ו), וערוך השולחן (סימן ר"ג סעיף ב'), ועיין תוס' (כתובות סה. ד"ה בטלי), ורמ"א (סימן רנ"ג סעיף י"ב).

ונראה, שאם מקום עבודת אשתו אינה קבועה אלא משרה זמנית, או שמצב המוסד שם בהפסדים או במצב כלכלי הקרוב לסגירתו, הרי שאין זה נחשב כמשהו קבוע ויכול ליטול על סמך השנים הבאות, כפי מה שדרך בני אדם לדאוג להם וכו"ל. וכן אם יש לו הוצאות חריגות לענייני רפואה ל"ע או צאצאיו שהגיעו לפרקם, הרי שיש לו דין עני, והכל לפי העניין בהכוונת מורה הוראה מובהק. ועיי' בשו"ת מנחת יצחק (ח"ח סי' עב אות ה) ושבט הלוי (ח"ב סי' קכ אות א, סי' קכה. ח"ד סי' קל. ח"ט סי' רב) ובתשובות והנהגות (ח"ד סי' רטו).

ודע, שאם הוא אברך שחשקה נפשו בלימוד התורה אין אומרים לך ות' עבוד ואל תתפרנס מהצדקה, עיי' בתשב"ץ (ח"א סי' קמב, וכס"מ הל' ת"ת ג'). ואדם שאינו לומד תורה בקביעות ורק מתעצל לעבוד אינו יכול ליטול מהצדקה אלא אם כן יש סיבה מוצדקת לזה כגון חולשה גופנית בעיה נפשית וכו' והכל על פי אומדן של מורה הוראה מובהק, עיי' שו"ת הרשב"א (ח"ב סי' שצא ארחות חיים (ח"ב סי' לד אות ד), ספר חסידים (סי' תתראה), מהרשד"ם (יו"ד סי' קסו), כלי יקר (שמות כגה) ואין לאדם להחליט בזה לעצמו כיון שישנם דברים נסתרים מבני אדם, עיי' בסמ"ק (מצו' כ) ואכמ"ל.

בסיכום: נותנים מתנות לאביונים דהיינו עניים שאין להם הכנסה מסודרת קבועה שיכול להתפרנס בהוצאות מינימאליות שאינם מותרות לרוב בני אדם הבינוניים אם שיש לו הוצאות רפואיות חריגות שאין בפרנסתו להשיגם או לצורך נישואי ילדיו באולם של בני תורה והכל באופן הפשוט ביותר, או שלקח הלוואות לצורך הוצאות מינימאליות ואין לו בתכניות היסכון לצורך כך. וודאי שאברכים בדרך כלל עונים להגדרות אלו ויש חשיבות רבה לתמכם, כי בכך מקיימים מצוה נוספת של גדלהו משל אחיו שהיא מצוה המוטלת על כלל ישראל, עיי' באור לציון (ח"ד פנ"ח הערה א ד"ה ויש ובהערה ב).

שאלה: האם מותר לאברכי כולל בזמן הזה, ליטול מתנות לאביונים. והאם דינם כאביון או לא. ומהם חילוקי הדינים שבזה.

תשובה: הנה מבואר בגמ' (ב"מ ק"א): דמה שכתבה התורה שאסור להלין שכר שכיר ולא תבוא עליו השמש כי עני הוא, זה דין להקדים עני לעשיר, והפסוק לא תעשוק שכיר עני ואביון, להקדים עני לאביון, וצריכים את שני הפסוקים. דאם היה כתוב אביון, משום שלא מתבייש לתבוע, אבל עשיר שמתבייש לתבוע יתכן ולא. ואי אשמועינן עשיר משום דלא צריך ליה, אבל אביון דצריך ליה יותר מעני הוה אמינא שיקדם לעני, קא משמע לן דעני קודם, משום דצריך לו וגם מתבייש לתבוע. מבואר דאביון גדרו שמצבו הכלכלי גרוע מעני, ועוד שאינו מתבייש לתבוע. וברש"י (דברים ט"ו, ד') כתב וז"ל: "אביון דל מעני, ולשון אביון שהוא תאב לכל דבר". ויש לחקור, אם גם בדין "מתנות לאביונים", צריך דוקא אביון שמצבו הכי לכלי דחוק יותר מעני וכו"ל, וכן אם צריך גם שיהיה בגדר שאינו מתבייש לתבוע.

אבל מסתבר, שגם אביון מתבייש לתבוע צדקה ורק בשכר שכיר שמגיע לו על פי דין אינו מתבייש לתבוע, וא"כ מספיק מה שמצבו גרוע מעני כדי שיהיה בגדר "אביון", אבל בנותן לעני אינו מקיים מצות מתנות לאביונים. ויעויין להגאון החוות יאיר במקור חיים (סימן תרצ"ד) שכתב וז"ל: ידקדק לשלוח לעניים מרודים ומופלגים הנקראים אביונים". הרי שכתב להדיא, לתת רק לאביון שהוא יותר מעני, ומכל מקום לא התנה שגם לא מתבייש לתבוע, ובלי שני תנאים אלו אינו מקיים מצוות מתנות לאביונים.

ברם, ראיתי בערוך השולחן (סימן תרצ"ד סעיף ג') שעמד בזה אי בעינן במתנות לאביונים דוקא אביון שהוא יותר מעונה מעני וגם שאין לו בושה לבקש. וכתב דאינו כן, דהא (דברים ט"ו, ז'-א) כתוב כי יהיה כך אביון וכו' כי לא יחדל אביון וכו' פתוח תפתח את ידך לאחיק לענייך ולאביויך בארצך. הרי שפתח באביון וסיים בשניהם, והכל אחד. והא דכתיב ומת' נות לאביונים, הוא לחדש שאפילו באביון שאין לו בושה לבקש מקיימים מצוה, וכל שכן עני שיש לו בושה שזה מצוה יותר גדולה עיי"ש. נמצא שלפי דבריו אין צורך שיהיה במצב כלכלי כמו "אביון" ומספיק שיהיה עני וזה דלא כמקור חיים הנ"ל.

ומעתה נבוא לדון מיהו עני. הנה כתב הרמב"ם (הל' מתנות עניים ט', י"ג) וז"ל: "היו לו מאתים זוז, אף על פי שאינו נושא ונותן בהם, או שיש לו חמ' שים זוז ונושא ונותן בהם, הרי זה לא יטול לקט שכחה ופאה ומעשר עני, היו לו מאתים חסר דינר אפילו אלף נותנין לו כאחד הרי זה מותר ליקח". ומקורו מהמשנה (פאה ח', ח'). והנה, שיעור מאתיים זוז הוא כשיעור כתר' בה לבתולה, והוא כ- 120 גרם כסף. ונכון להיות (כ"ה שבט תש"פ) מחיר אונקייית כסף הוא 63.13 ש"ח, ואונקייית כסף היא 31.1035 גרם, אם כן נמצא שכל גרם כסף [31.1035 : 63.13] = כ- 2.1 ש"ח ואם נוסיף מע"מ 17% נמצא שגרם כסף הוא 2.4 ש"ח, ואם כן שיעור 200 זוז 288 ש"ח, לכל אחד מאנשי ביתו הסמוכים על שולחנו. [עיי' ר"ש פאה שם, דרישה ס"ק ג', ורשב"ש סימן שס"א]. וזה ודאי לא מסתבר דבשיעור זה כבר לא יכול ליטול מהצדקה. ויעויין ברע"ב (פאה ח', ח') שכתב דשיעור מאתים זוז: "קים להו לרבנן שאלו מספיקים לשנה אחת לכסות ולמזונות".

אכן, בטור (יו"ד סימן רנ"ג) כתב וז"ל: "ויש אומרים שכל אלו השיעורים לא נאמרו אלא בימיהם, שהיה להם קופה ותמחוי והיו מחלקין מעשר עני בכל שנה והיו נוטלין לקט שכחה ופאה, לפיכך שיערו שמי שיש לו מאתיים זוז לא יטול, לפי שיכול לעבור בהן שנה, ולשנה הבאה יהיה לו במה שיהיה. אבל האידינא שאין כל זה, יכול ליטול עד שיהיה לו קרן כדי להתפרנס מן הריוח וכו' ואפשר כי בימיהם היתה ההוצאה מעוטה ואפשר להתפרנס מן בריוח של נ' זוז אבל האידינא אי אפשר והכל לפי המקום והשעה". נמצא שיש שני טעמים מדוע נשתנה הדין מזמן המשנה, חדא שבשיעור מאתיים זוז לא מספיק כיון שהאידינא יוקר המחיה והאינפלציה וצריך להגדיל את

ראיון נדיר ומיוחד

מהנעשה והנשמע בקו ההלכה העולמי ליהדות תימן

אתה נמצא בערב שבת, ולא יודע אם ראוי לפרוש ממלאכה 40 דקות לפני השקיעה או 20 דקות? האם לדין מותר לקחת בשבת, סיר מרק צונן מהמקרר ולהניחו על הפלטה או לא?

בערב פורים - האם אסור לטעום קודם מקרא מגילה?
נמצא בערב פסח, ולא יודע אם המנהג להחמיר בחוזר וניעור או לא?

חלק מעשרות השאלות המתקבלות מדי יום ביומו בארגון קו ההלכה העולמי ליהדות תימן שע"י 'המאורות' המרכז הרוחני העולמי ליהדות תימן, אשר מפעיל מענה טלפוני אנושי לכל שאלה הלכתית 24 שעות בי"ממה ומצאת השבת ועד כניסתה | הרה"ג רבי יהורם יפת שליט"א, ראש מוסדות 'מאורות הרש"ש' בראיון נדיר, משיב על שאלות נפוצות ועוד.

מסורת תימן למאות הפונים מדי יום ביומו, כפי שעוד נרחיב להלן.
נדבר נוסף חשוב לא פחות, הוא מערכת קו המאורות - הקו העולמי ליהדות תימן."

מה זה קו המאורות - הקו העולמי ליהדות תימן, איזה שירות לציבור הוא נותן?

"בקו המאורות ניתן להאזין מדי יום ביומו למיטב השיעורים, שיחות ודרשות, מטובי הרבנים והמרצים ומאת גדולי רבני תימן זצ"ל ולהבדל לחיים ארוכים שליט"א, שיעורי הלכה ומנהג כפי מסורת תימן על ידי עשרות רבנים מובהקים המועברים מדי יום ביומו בקו. כמו כן, כינוסים ואירועים מרכזיים המתקיימים ביהדות תימן, מועברים בקו המאורות בשידור חי בזמן אמת.

שלוחה מיוחדת בקו היא, שלוחת החדשות והעדכונים מהנעשה והנשמע ביהדות תימן בכלל ובקהילות הקודש ברחבי הארץ והעולם בפרט, ועוד ועוד."

האם אתם מעדכנים גם חדשות השייכים לפוליטיקה מדינית או 'רבנית' וכדומה?

"שאלה טובה. ב"ה אנו משתדלים ונזהרים מאד לבלתי יתערבו תכנים פוליטיים בקו שלנו, שכל כולו קודש כפי

במה עוסקת הפעילות שלכם, ומתי בעצם התחלתם בה?

"בסייעתא דשמיא זכינו להקים לפני כשנה וחצי את ארגון 'המאורות' - המרכז הרוחני העולמי ליהדות תימן, אשר כשמו כן הוא, זכינו והוא שופך אור גדול בעדתנו הקדושה ומחוצה לה בפעילויות קודש רבות ומגוונות. מערכת 'המאורות', מהווה בעצם כהמשך ישיר לשרשרת המפעלים הנפלאה שזכינו להקים כבר לפני 30 שנה יחד עם מו"ר הגה"צ רבינו סעדיה בן יוסף זצוק"ל, מחשובי רבני תימן בדור האחרון ומשגיח ישיבות 'נווה ארץ' ו'שארית יוסף', שיסודו ועיקרו הוא בית מדרש לתורה ולהוראה בעיר נס ציונה, מדרשיות ערב לקירוב רחוקים ועוד. למעשה, הפעילות שלנו בקרב ציבור בני העדה, החלה כבר לפני שנים רבות, אם זה בארגון שבתות נופש ברחבי הארץ יחד עם זקני רבני תימן זצ"ל, וכן בהקמת 'איגוד בני הישיבות' בארץ הקודש שפעל בנשיאות מרן הגר"ש קורח זצ"ל ועוד ועוד."

למעשה, מה היקף הפעילות שלכם כיום בציבור בני העדה בפרט?

"אפשר לומר, שגולת הכותרת של פעילות ארגון 'המאורות' הוא במערכת הענפה של קו ההלכה העולמי ליהדות תימן 'המאורות' - אשר בו עשרות רבות של רבנים ומורי הוראה שליט"א מכל רחבי הארץ, משיבים בהלכה ובמנהג לפי

מתמדת עם גדולי ישראל מרנן ורבנן עיני העדה, כאשר בכל צעד ושעל נתקלים בשאלות שונות ומורכבות הן מצד עצם הקמת והעמדת המערכת על תילה, שדרשה הכרעות רבות לאין ספור כמו איזה רבנים כשרים וראויים להשיב דבר ה' זו הלכה בקו ההלכה, ובאיזו צורה יינתן המענה, על איזה שאלות משיבים בטלפון ועל איזה ראוי שלא להשיב אלא פנים בפנים ועוד כהנה וכהנה.

רק אציין במאמר המוסגר, כי כל רב ורב מהרבנים המשיבים בקו ההלכה, קיבלו תקנון מפורט ובו עשרות סעיפים על התנהלות הקו, אשר נבנה בעצה אחת עם מרנן ורבנן שליט"א, על מנת שלא תצא תקלה מתחת ידינו.

אכן, בסייעתא דשמיא אנו זוכים לשובת עין מיוחדת שנוהגים בנו מרנן ורבנן עיני העדה, ביניהם עוד זכינו לקבל את ברכתו ועידודו של זקן רבני תימן בארץ הקודש, מרן הגאון רבי שלמה קורח זצוק"ל רב העיר בני ברק, אשר חיזק ועודד מאת את הקמת המערך ונתן את עצותיו המאלפות שכמובן מלוות אותנו עד עצם היום הזה, הגאון רבי שלמה מחפוד שליט"א, הגאון רבי יפת טיירי שליט"א ועוד ועוד. אני רק יכול לציין בפה מלא, כי מרנן ורבנן מחזקים את ידינו השכם והערב והיא הנותנת לנו כוח לעשות חיל בס"ד."

מפעם לפעם עולה השאלה מאת הציבור: לאיזה קהלים אתם פונים במענה הלכה זה? לפי איזה נוסח בעדת תימן שכידוע מחולקת לכמה מגזרים?

"שאלה חשובה מאד וראויה להתייחסות נכבדה. למעשה, שאלה זו היא אחת הסיבות המכריעות ביותר שהביאה וגרמה לנו 'להפשיל שרוולים' ולקרבה אל המלאכה מלאכת הקודש, לפתיחת מערך כה מורכב מבחינה לוגיסטית, ממש יומם ולילה לא ישבותו. היה צורך כאן לאגד את כל רבני הקהילות מורי ההוראות בעדתינו המעשירה, עם כל הבדלי המנהגים והנוסחאות השונות, ולכנס אותם תחת קורת גג אחת, כאשר הקפדנו בקפידה בעצה אחת עם מרנן ורבנן גדולי רבני תימן, שבקו ההלכה 'המאורות' ינתן מענה הלכתי לפי כל מנהגי המחוזות השונים הן שאמי והן בלדי וכו' ללא שום הבדל.

שאמרנו, ומהווה במה מכובדת מאד לקהילות הקודש, אך בהחלט איננו מערבים שום תכנים פוליטיים יהיו חשובים ככל שיהיו, וזאת למרות הלחצים הרבים שהננו נתונים אליהם בעיתים מסוימות. כל זה בהכוונת מרנן ורבנן עיני העדה שליט"א אשר מפיחם אנו חיים."

האם אתם מתעסקים גם בתחום ההוצאה לאור של כתבי חכמי תימן?

"אכן, בהחלט מפעל ונדבך חשוב במרכז הרוחני העולמי 'המאורות' - הלא הוא "מכון המאורות" להוצאת והאדרת כתבי רבותינו חכמי תימן, אשר פועל מזה שנים להוציא לאור את תורת ומשנת חכמי תימן בארץ ובתפוצות, כשהיא כלולה בהדרה, תורה מפוארה בכלי מפואר. חכמי ורבני המכון הרבנים והאברכים החשובים שליט"א, שוקדים לילות כימים על מלאכת הקודש על מנת להוציא דבר נאה ומתוקן, ספרי רבותינו בפורמט נאה ומהודר. וכבר זכינו להוציא לאור מספר ספרים מתורתם של רבותינו, וכתבי עת ומאספים תורניים העוסקים בבירור מנהגי תימן היוצאים לאור בס"ד מדי שנה בקביעות.

אי אפשר שלא להזכיר את האכסניא שבה אנו נמצאים כעת, אשר אף זוכה לתהודה רבה בקרב בני העדה ומחוצה לה, הלא הוא גליון השבת של יהדות תימן - גליון גנזי מלכים - המופיע ויוצא לאור מדי שבת בשבתו, על ידי צוות עורכים השוקדים על מלאכתם באמונה ומלקטים ציצים ופרחים, גנזים ותשובות בהלכה ובאגדה, מאת חכמי תימן, ורבים גמרו עליו את ההלל.

עוד יצוין, כי ישנם מנויים רבים ברשימות התפוצה של 'המאורות' בדואר האלקטרוני ובטלפון, ואכן המנויים מקבלים (חינם!) מידי שבוע ניזוז מלא וגדוש בכל מילי דמיטב, מתורת רבותינו, ומהנעשה והנשמע בקהילות הקודש."

נשוב עתה לקו ההלכה העולמי ליהדות תימן - מי הנשיאות העומדת תחת קו ההלכה, ומי נותן את ההחלטות באשר לשאלות מכריעות על התנהלותו וכדומה?

"ברור הדבר שמערכת של קו הלכה, דורשת התייעצות

הפעילויות.

ולמותר לציין, שאיננו ממומנים על ידי שום גוף כזה או אחר, ומוסדותינו אינם נתמכים ומתקיימים אלא בעזרת הציבור בלבד, ולצערי כרגע אנחנו בגירעון גדול מאוד ואין הקומץ משביע את הארי כלל וכלל, והמצב ממש קשה מנשוא. ומעל גבי במה זו אקרא לכל אחי בית ישראל ה' עליהם יחיו, בואו לעזרת ה' בגיבורים והצילו את המפעל הקדוש הזה, ומבשרך אל תתעלם, בואו ורוממו את היקר לכם מכל, צריכים אנו לעזור ולסייע ראשית כל למוסדות התורה והחסד אשר דואגים לאחינו מבני עדתינו. וכאן זו ההזדמנות.

ואחתום בברכה מיוחדת לכל אלפי המאזינים לקו המאורות - הקו העולמי ליהדות תימן, וליתר אלפי מנויי 'המאורות' באמצעים השונים, ברכת ה' תחופך עליכם ותזכו לראות שובע שמחות נעימות וטובות לאורך ימים ושנים אכי"ר."

כולם מבינים כמה דבר זה מבורך, וכמה היה זה חסר עד הלום כאשר נמצאים יחד כאיש אחד בלב אחד הרבנים הגאונים יושבי על מדין, ומשיבים דבר ה' זו הלכה לפי מסורת אבותינו ורבותינו. ואכן, ב"ה זכינו שכך הקו מתנהל על מי מנוחות כבר זמן רב, כאשר כל איש ואשה מקבלים מענה לפי מנהגי אבותיהם."

כמה פונים יש לקו ההלכה? וכמה רבנים משיבים בקו ההלכה, ואיך נבחרו הרבנים לשמש כמשיבים בקו ההלכה?

"כפי שאמרתי קודם, רבני קו ההלכה 'המאורות' נבחרו בקפידה רבה על פי עצתם והכוונתם של גדולי ישראל שליט"א, רבני קו ההלכה עוברים את שבט ביקורתם של ועדת רבני קו ההלכה מחשובי הרבנים הלא המה, הגאון רבי יצחק מועלם שליט"א אב"ד ביתר עילית, הגאון רבי יורם סרי שליט"א אב"ד מודיעין עילית, הגאון רבי יהודה צארום שליט"א אב"ד חניכי הישיבות בני ברק, והגאון רבי איתמר הלוי מחפוד שליט"א אב"ד חוקת משפט אשדוד.

בנוגע לשאלתך, כיום משיבים למעלה מ-50 רבנים ומורי הוראה בקו ההלכה 'המאורות' מכל רחבי הארץ, כאשר אנו מרחיבים את מערך הרבנים המשיבים מפעם לפעם. בסייעתא דשמיא ההיענות בקרב הציבור הרחב, היא רחבה מאד, ועשרות רבות מדי יום ביומו נעזרים ונהנים הלכה עצה ותושיה בכל התחומים מפי הרבנים הגאונים שליט"א דבר דבור על אופניו הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד."

מניין לכם העוז והתעצמות להקים מערכת כה ענפה, האם יש איזה גוף שדואג לממן אתכם?

"כפי שמוכן מיד, תפעול והחזקת המפעל הקדוש הזה, קו ההלכה וכן יתר הפעילויות של מוסדותינו הקדושים, דורשים הון רב מדי חודש בחודשו. רק לסבר את האוזן, הוצאות קו ההלכה 'המאורות' לבדו מסתכמות בחודש אחד כהחזקת כמה אברכים בחודש ללא גוזמא, אם זה מחמת עלויות החזקת ותפעול מערך מענה ההלכה וכל הכרוך בזה, ועוד. וזה מלבד הוצאות הענק של יתר

המרכז הרוחני העולמי ליהדות תימן 'המאורות' בנשיאות מרנן ורבנן שליט"א

בתי מדרש לתורה והוראה והוצאת כתבי רבותינו חכמי תימן וביית הוראה ארצי וקו המאורות - הקו העולמי ליהדות תימן וגליון גזי מלכים - גליון השבת של יהדות תימן וארגון כינוסים ושיעורי תורה בארץ הקודש

שיועברו ביום הפורים בהידור רב
למשפחות כזקקות עמלי תורה
חיירו כעת: 1800-30-27-77
פורים שמח!

מתנות לאביונים

ההבטחה הקדושה

לכל תומכי מפעל התורה והחסד 'המאורות'
המרכז הרוחני העולמי ליהדות תימן שע"י ישיבת מאורות הרש"ש נ"צ

נחת מהילדים ופרנסה בשפע!

הקריאה
והברכה
ההיסטורית
מאת מרבן
ורבן גדולי
ומאורי
יהדות תימן
שליט"א
למען הצלת
מרכז
התורה
והחסד
'המאורות'

המרכז הרוחני העולמי ליהדות תימן
מוסדות אור ושלום - יב"ד
בראשות הרב יצחק יפת שליט"א

הנה קולגה המסודרת למאשים תומכים, חסידים מניית ומסיבת המרכז באופן נרחב ורחוק
על סמך טענת כוח המפקד קיום המפעל הרוחני והקדוש דורו אשר על כן, אני קוראים
בקריאה של חיבה לטובי הקדושים בנרץ ומעולם, למוט לעזרת חי בנימינים להיחלם ולהלץ
הרועים, וקניאנו קדושת קודש ריג - שכל אחד אחד יראה לעשות תורה קבץ ע"ס 52
שי"ח בחדש י"ל המשיף בנשימת ל' בן רשעים

מפני דחול, עו בשלם וכן נחשבת, לטובים ולמאשים נחשבים הלבא לעולם וזו נחשבת
לחשבתה ללמול חלק בנשכח השוכר, בעזר תשענות ולחשבוני כפי בגילוי לירות הברוך
אשר יתים צות התורה הזאת. ובשכר דר' דבנר לכני חיי נסונו וחינו בטהר בריאות אשנה
ותורה מלמא אביי."

**באנו על החתום
חורף ה'תש"פ**

הרבי יחיאל בהר"ע בסיס ס"ס
חיים צוק
שמרה זנה
יוסף צבר

קריאת קודש

גאון מרבן ורבן גדולי רבני תימן שליט"א
ורבני בית ההוראה העולמי - לקהילת קודש תימן 'המאורות'

בשורת אלו את באים, להסליף תשת עבור המסורות המאורות והמיוחדים מצדד התורה
והחסד וירח המאורות הרשיעה עמי ויחנה אשר תורת שלום וצדק יציר ומ יציר עמי
היבולש הקדושים בעיקרן, והנחתי בעירי ראב שלום עברי ויחיל המסובל העליו הבית
שלים שרפני וצקיל באשאת ידיו חקר העולם, אשר בני חסד, צע ומעל, חסד
ממסום ומלו מחסדים החיני רבי יחוס ית שליט או אשר חינו רבות כמים ממבוי
ושעשעו היבים כסיכום למ, במפעלי הכנינים להבנת פורת יראת ודעל וחיוק סמדי
יחנה, בטרם בקרב בני תחש המאורות.

די'ל עיני, באשאת סכל באכנס חסיה עשות רבות לראכנס סוברים, בני עיר חייך,
אשר עמדים בלימוד התלבה במקורותי, ישאלכם חסיהו לעמוד פורי החצות נעם
ישראל שכלו חסיהו לראב בני ברבות השנים השכנס הבשית חנה חיל יחולו לנחמה,
מרות ופיר פורת מסריבים, מסוב המודו חכמים, המצויים בראת שמים ובבחינת
יבואו הפק מנעולו לנורה ששמו וירח הנוב חקר: מירחוק ומשכנו ישוררו על הכנינה
מלח

בשם לך חיל יחד מראית ארץ לקרוב חוקים לאכנס עשעשים, משפח ומסובל
בחרו ועבור חסד, אהבת ומלמול ארץ קד, עור יוד החצות מורה להבוי
ויחלם לנורה חסיהו, חור' עט המצוינות והשמים לאיוד ושעשעו במלמאנו העורש
משל רבנו יעקב עשה המשימה לילות סיכום, על מנת להרבות כבודו שלוחי וליחיד עשרת
המאורות המהולל קודש ומכר חיה על כל גויה חסיהו סובי המצוינות

אחרו חבוי יציר טוב, המפעל הכבוד שד חיים בעלים החסידות במסירות כס על אין קד
למשאבים איריים העולם סדי חרש בודונו אלפי שקלים, משכנת מלפנות רכבה
מיועפת של בית היראה סובי שליט חרש בעשר סלפני בכל ששת חובסת, בשאלת תורה
למען, וצו בני החונ וכו' לכו עשעש, כאשר המשיכונו עט מנו וירחאו חסיהו,
רבני קהילת ויריים מבני עשעש הספואר שבתרו ובררו בקפידת, אשר יום רב חסם
בכסות החכמה שלל המהמים ושעשעו עורה על פיהם, ובר המוסיף נדבך השוכר בחינה,
בסופר ומחלה ספרות אכונטי ומרני מכל קהילתינו המעטות, המעשמים במיחדים על
דעו כי המפקד טרה חובד וממקום קדוה חסיהו.

חובה קדושה על כל אחד ואחד,
שלא לפחות מ-52 ש"ח *12 חודשים
זכור! מפשרך על תתעלם! תמוך ותרום את קרן העדה הקדושה

חייגו כעת: 052-7199-650 | 1800-30-27-77
ליצירת קשר בדוא"ל: sm08830222@gmail.com

שמחת פורים בתימן

היסטוריה מתולדות וכתבי יהודי תימן ורבניה

תיאור שמחת פורים מופלאה בתימן | היו מכינים עגלות קטנות מקרשים, וגם דחלילים קטנים - "המן", הילדים באים וקונים מהם וכל אחד מלביש את המן שלו בצורה המוצאת חן בעיניו | הנערים יעשו דמות המן - מקלעת עצים, והיו טחים בטיט כתבנית אדם ומושחים אותם בצבעים שונים, והוסיפו גם דמות מרדכי רוכב על הסוס והמן רץ לפניו | בשעה עשר בבוקר בערך מתחילה תהלוכת המן הרשע. היו עושים כמין בובה מגושמת, ומרכיבים אותה על החמור בין בתי הרובע היהודי | במוצאי פורים בלילה, באים הזקנים והבחורים לחצר בית הכנסת הגדולה, ומשוררים - אל חמד אלילה אל כרים אל ואחיד.

מתפזרים בכל הרחובות, זה מפציץ פה וזה מפציץ שם, וזה סוחר המן, והתקהלויות הילדים מגדילות את שמחת בואו של יום הפורים.

(תיאור פורים בעיר צנעא - יקר תפארת, מצפונות יהודי תימן)

הילדים מתכוננים כשבוע לפני פורים. עורשים שים צורת המו מבובות, מכינים עצים לעשות מדורות, וכך מחכים בכליון עיניים מתי יגיע יום פורים.

הגברים מכינים מטבעות מכסף קטן, בשביל לחלק לילדים ולכל מי שפושט ידו ליום פורים. מגיע שעת מנחת תענית אסתר, כולם נכנסים לבית הכנסת ומתפזרים לים מנחה וערבית, והילדים כבר הכינו להם רובים (בערבית - מובנג"ה או בונדוק), ממלאים אותם אבק שריפה ומחכים מתי יגמור שליח ציבור המגילה. לאחר קריאת המגילה, יורים משתוללים וצוים עקים ברחובות ארוך המן וכו'.

נכנסים לאכול עם הוריהם סעודת הערב, גומרים לאכול ושוב יוצאים משתעשעים ומשתוללים. ובאים הביתה, וכבר ההורים מתאספים בקבוצות קוראים עין יעקב ואוכלים קת ומעי שנים נרגילה, ושמחים בשמחת היום. אפילו לו שהוא לילה, לומדים הילדים קצת עם הוריהם, והולכים לישון, וההורים ממשיכים עד שעה אחד עשרה. אחר כך מביאים כל אחד הערק שלו עם מיני מגדים וזירעונים (וקוראים לה גובתה) שהכינו הנשים, ואוכלים ושותים ושמחים כל אחד כפי יכולתו, יש ממשיכים לשיר ולרקוד עד שעה ויש עד שלש שעות, ויש עד הבוקר.

יש ממשיכים לשיר ולרקוד עד שעה ויש עד שלש שעות, ויש עד הבוקר. (תיאור פורים בעיר שרעב - תולדות הרב שלום שבזי חלק א')

יש ממשיכים לשיר ולרקוד עד שעה ויש עד שלש שעות, ויש עד הבוקר.

(תיאור פורים בעיר שרעב - תולדות הרב שלום שבזי חלק א')

שמחת פורים הקרב ובא ניכרת בשוק כשכל החנויות מלאים במלאי מיוחד לפורים, וכל חנות היתה מליאה מכל מיני מתיקה וגם סוכריות ו"מפאכר" בצורות שונות ובצבעים שונים. הסוכריות היו עשויות חתיכות קטנות, כעין צמידים, מקלות וכדומה. ה"מפאכר" היו עשויות כעין מח

תות, קיתונות, בקבוקים, מיני עופות, גמלים וכדו', והיו קלים במשקלם לפי שהיו רק כמו שכבה דקה כעין קליפה ותוכן חלול, ונעשו ע"י אנשים שהיו מומחים במלאכה זו ועושים אותם בצבעים שונים ובכמה גדלים ובצורות שונות. הקלאים היו מכינים כל מיני קליות "עֵתֶר דְּכֶשׁ" אפונה קלויה יבשה, "סְרוּשׁ" שעורים קלויים, "גִּלְגֵּלָאן" שומשום קלוי, "קֶרֶע" גרעיני דלעת, "פֶּשְׁאֵר" תירס קלוי, וכיוצא בזה.

גם הנגרים היתה להם מלאכה לפני פורים, היו מכינים עגלות קטנות מקרשים, וגם דחלילים קטנים - "המן", הילדים באים וקונים מהם וכל אחד מלביש את המן שלו בצורה המוצאת חן בעיניו, וצובע את העגלה בצבע שהוא רוצה, ומרכיבים את המן על העגלה וסוחבים אותו ברחובות וצועקים: "קֵד דֵּא הֶמָן גָּא, פִּיֶּק פֶּרֶס עֲרֵגָה, וְקַח וּפְתָגָא". (תרגום: הנה המן בא, על סוסה צולעת, צעק ונבקע).

כבר מתחילת אדר מכינים הילדים כלי נפץ, היו לוקחים מפתחות הדלתות של בתים וקורשים למפתח מסמר, ומכניסים גפרית מקסימי גפרורים, ונועצים את המסמר חור המפתח והקישו על הקיר או על אבן גדולה, הגפרית היתה מתלקחת ומשמיעה קול נפץ מחריש אזנים. והיו להם עוד כלים להשמעת קולות נפץ חזקים.

בציפיה גדולה חיכו הילדים לבוא יום הפורים, ויום מלפני הפורים יום התענית בו הילדים משוחררים מהלמודים

ביום הפורים היו מכינים דחליל בדמות המן, ומציבים אותו בבוקר על אחר הגגות הגבוהים בעיר. לאחר מכן הלכו למלך וקיבלו ממנו קופסאות גלילי נפץ הנקראים פֶּרְאָקִיעַ. מהארמון חזרו לאותו בית גבוה, נטלו את הד-

חליל הרכיבוהו על החמור, והסתובבו בין בתי הקהילה באמרם, המן ואבנה ינעל אבנה! המן ובנה יִחַרְקוּ דְקָנָה (המן ובנו ישרפו את זקנו), וכל משפחה תורמת מעט נפט. כשסיימו את התהלוכה, הלבישו את הדחליל בבגדי חייל החגור בגלילי נפץ, שופכים עליו את הנפט, ומציבים אותו על עמוד גבוה. לאחר מכן מציתים את העמוד באש, וכשהיא מגיעה לחומרי הנפץ הם מתפוצצים בצרורות, לשמחת כל הנוכחים והנאתם. לאחר טקס זה, מכבים את האש,

הולכים לתפילת מנחה ואחר כך לסעודת אסתר. (תיאור פורים בעיר חבאן - יהדות חבאן)

בפורים בשני הימים, גם כל החנויות נסגרים וכל איש שורר בביתו. ויש מעניי העיר, עושים צורת המן ומרכיבים אותו על חמור יחד עם זרש אשתו ועשרת בניו, ומסבבים אותם ברחוב על כל בית ובית, וקוראים מלמטה בקול מתחת הבית דברים מהם כלשון ערבים, ונותנים להם מתנת פורים, וכל הסיבוב הזה ברחובות היהודים אין שום פה פוצה ומצפ־ צף משום ערבי, רק העיר בשלווה והשקט. במוצאי פורים בלילה, באים הזקנים והב- חורים לחצר בית הכנסת הגדולה, ומשוי-

ררים - אל חמד אלילה אל כרים אל ואחיד. (חיבור בלשון ערבי, כולו מעשה מרדכי ואסתר ואחשוורוש והמן וזרש אשתו ובניו). וכל אחד מהבאים קורא בית אחד בקול רם, בקול שירה המשמח את לבם, האנשים והנשים העו- מדים בחוץ, וממש השמחה באותה לילה יפה מאד. וגם בראותם כשהזקנים מכים במקלם על השולחנות, תכו את

המן ימח שמו. וכתבנו זה לזכר עולם יהיה ליהודי עדן, איך שהיו אבותם כל מעשיהם לשם שמים. גם בחוץ לבית הכנסת ברחוב, עושים הבחורים מדורה גדולה ומשליכים את המן ואשתו ובניו, שהיו תלויים על העץ גבוה, ושורפים אותם ומרקדים סביב המדו- רה, ואומרים ארור המן.

(תיאור פורים בעדן - הקיצו ורננו)

(הדברים נכתבו באדיבות משנה ברורה 'אוצרות' היו"ל ע"י מפעל 'אוצרות חכמים')

הנערים יעשו דמות המן - מקלעת עצים, והיו טחים בטיט כתבנית אדם ומושחים אותם בצבעים שונים, והוסיפו גם דמות מרדכי רוכב על הסוס והמן רץ לפניו, ולבסוף תולים אותו בחצר בית הכנסת על עץ גבוה, וזורקים עליו חצים ואבנים עד שמתפוצץ לרסיסים. כך כל היום ההוא, הנערים משחקים ומכים ומקללים להמן, ומברכים ומשבחים למרדכי ואסתר זכר צדיקים וישרים לברכה.

(תיאור פורים בעיר שבאם - אבן ספיר)

בשעה עשר בבוקר בערך מתחילה תהלוכת המן הרשע. היו עושים כמין בובה מגושמת, ומרכיבים אותה על החמור בין בתי הרובע היהודי. התהלוכה התחילה מבית רב הקהילה

רבי יחיא עומיסי, ומנהיג התהלוכה מכריז: יֵא גְבָא לְכוּם גְבָא מִן מֵאֲרִי יֵחִיא עוּמִיסי. דִּי שֵׁא יִסְבִּיר לְהֵמָן חֶרֶם! שְׁת־ רְגוּמו הוּי שֵׁי לְכֵם שֵׁי מֵמֵאֲרִי יֵחִיא עוּמִיסי שֵׁיעֵשֶׂה לְהֵמָן חֶרֶם! לאחר שהגאון היה מחרים את המן בקול רם, ענו כל הילדים - אמן, בקול מצהלות, הרב אף תרם לילדים רִיָּאֵל, ומשם המשיכו על זה הדרך להחרימו בין כל התושבים, ואף מהם קיבלו תרומות ודמי כיס. כשסיימו נכנסו גם לשוק הערבי, ואף הם רצו ליטול חלק במצוה ולתרום את חלקם. בשי- עות אחר הצהריים כשסיימו את התהלוכה, תלו את המן ולאחר מכן שרפו אותו.

(תיאור פורים בעיר רדאע - פעולת צדיק)

נהגו להכין בובת המן מסמרטוטים, ובד בבד אוספים ערימה גדולה של עצים וקוצים. במהלך היום מר- כיבים בובה זו על פרדה צולעת, ומסתובבים ברחובות, ותוך כדי סיבובם כל אחד שופך על דמות זו נפט, עד שמ- גיעים לערימת העצים, שם תולים את המן ושורפים אותו במדורה גדולה. אפילו הגויים היו מצטרפים לחגיגה זו.

(תיאור פורים בעיר ג'ובאן - דרכי נועם)

בעיר גחזאן נהגו לכרות עץ ובו עשרה ענפים, רמז להמן ועשרת בניו, ולהעמיד אותו במר- כז העיר. לאחר מכן ערמו סביבו עצי הסקה רבים, ואל מדורה זו נהרו כל בני הקהילה, ותוך כדי אמירת ארור המן וברוך מרדכי, שלחו בהמן ובניו אש גדולה שהאירה את כל הסביבה.

(דור לדור יספרו)

